

ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΨΙΜΟ ΤΗΣ ΑΒΔΕΛΛΑΣ

Πρὸς τὴν ἑφημερίδα «Ἡ Ἀβδέλλα».

Κύριε Διευθυντά,

Μὲ τὴν ἔκδοση τῆς ἑφημερίδας μας «Ἡ Ἀβδέλλα» ἄς γράψουμε λίγα γιὰ τὸ κάψιμο τοῦ χωριοῦ μας ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς.

Ὅλο τὸ καλοκαίρι τοῦ ἔτους 1944 ἤμουν στὴν Ἀβδέλλα. Οἱ Γερμανοὶ ἀποφάσισαν νὰ κάνουν ἑκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν ἀνταρτῶν τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας καὶ Πίνδου διότι ἐκεῖ ἦταν ὅλα τὰ στρατηγεῖα τοῦ ΕΛΑΣ.

Ἐφοδιασμοί, Νοσοκομεῖα, κλινικὲς ὡς καὶ στρατόπεδα αἰχμαλώτων Γερμανῶν καὶ Ἰταλῶν. Ἀπ' ἐδῶ ξεκινουῦσαν καὶ χτυποῦσαν τίς Γερμανικὲς φάλαγγες. Ὅπως τὴν φάλαγγα τοῦ Σαρανταπόρου κάψανε περὶ τὰ 40 γερμανικὰ αὐτικίνητα καὶ φέρανε πολλοὺς Γερμανοὺς αἰχμαλώτους. Οἱ Γερμανοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ ἀνθέξουν τίς ἐνοχλήσεις τῶν ἀνταρτῶν καὶ ἀπεφάσισαν μεγάλες ἑκκαθαριστικὲς ἐπιχειρήσεις. Κατὰ τίς 10—

(Συνέχεια στὴ σελ. 2)

(Συνέχεια εκ της 1ης σελ.)

12 'Ιουλίου άρχισαν συνδυασμένη επίθεση και κάψιμο των χωριών από Καλαμπάκα, Γρεβενά, Καστοριά και Κόνιτσα με προορισμό και συνάντηση όλων των Γερμανικών στρατευμάτων στο Μέτσοβο.

Στην Αβδέλλα είχαμε το τηλέφωνο στο «μιακό» (τουρκ. κρατητήριο) της Παναγίας. Ήμουν τηλεφωνητής και ξενυχτούσαμε όλο το 24ωρο, με πολλούς άλλους πατριώτες, πληροφορούμεθα την πορεία και τις καταστροφές των Γερμανών.

Μεταφορές ήταν τρομακτικές, σε όσα χωριά εύρισκαν τους κατοίκους τους συγκέντρωναν στα σχολεία ή στις εκκλησίες και τους έκαιγαν όμαδικά. Όλοι οι Αβδελλιώτες άνήσυχoi για το κακό που μας περίμενε συγκεντρωθήκαμε στην πλατεία του χωριού. Τί θα γίνει, θα αδειάσει το χωριό ή θα μείνουν οι γεροντότεροι να τους περιμένουν. Πάρθηκε η απόφαση να μην μείνη κανείς, να πάρη ό,τι μπορεί ο καθένας από τρόφιμα και ρουχισμό και να κρυφθή στα γύρω δάση.

Τό σχολείο μας τό είχαν οι άντάρτες ως χειρουργική κλινική της εποχής εκείνης. Προτού φύγουν οι κάτοικοι πήγαμε όλοι και μεταφέραμε τους χειρουργημένους και άρρώστους με τα φορεία σε διάφορες κρυψώνες μακριά από τό χωριό.

Γυρίζοντας ο καθένας μας φρόντιζε να εξασφαλίση την οικογένειά του. Εύτυχώς τό χωριό μας είχε πολλά μεγάλα ζώα και μεταφέραμε όλο τον ρουχισμό απ' όλες τις οικογένειες και όσων δέν είχαν ζώα. Ο κάτω μαχαλάς πήγε προς τις Ντριστελες. Ο επάνω μαχαλάς προς τον κουκουσιάρου κιάρτα εύρσουλε. Εγώ με πολλούς γεπτόνες πήγαμε προς την Άσβεστιαρά και μπρέσιο μέσα στην πυκνή λιανούρα από ό Ευές.

Στις 13 'Ιουλίου τό απόγευμα είχε αδιάσει όλο τό χωριό έκτός από λίγες γυναίκες που φουρνίζανε τους φούρνους να ψήσουν ψωμί να πάρουν μαζί τους. Εγώ τελευταίος πήρα τό τηλέφωνο και τό έκρημα σε κάτι τσουκνίδες στον Μάμαλη και ανέβαινα στον Άγιο Αθανάσιο να πάω στις οι-

κογένειες. Ήταν ή ώρα 6 τό απόγευμα, όταν θέληω προς τό Κουλέο μία φωτοβολίδα. Ήταν σημάδι των Γερμανικών εμπροσθοφυλακών ότι κατέλαβαν τό ύψωμα Κουλέο και άμέσως άρχισαν να φαίνονται φάλαγγες από την Γαλανή - Βασιλίτσα προς την Βουλοάγκα και Κάπλου ντί Λειβάδι.

Φοβηθείς και για να μην δώσω στόχο και προδώσω την θέση των οικογενειών γυρίζω πίσω προς τό χωριό και φωνάζω οι Γερμανοί είναι υπό το Κουλέο. Πανικόβλητες οι γυναίκες φύγανε και άφησαν τό χωριό στο έλεος των Γερμανών.

Πήγαμε προς τον Γιωργουλούσιου και από εκεί τό ρέμα μέσα στην λιανούρα βγήκα στην Άγία Σωτήρα. Εκεί βρήκα και άλλους οι οποίοι έδλεπαν και παρακολουθούσαν τους Γερμανούς. Η μεγάλη φάλαγγα στάθμευσε στην Βουλοάγκα και μία ομάδα Γερμανών με δύο πολίτες κατέβηκε επάνω από τό χωριό στον Άγιο Αθανάσιο, αφήνοντας ολίγους εκεί στο καμπαναριό και οι υπόλοιποι κατεβαίνουν προς τό Χοροστάσι και άνιχνεύουν τό χωριό άπου δέν υπήρχε ψυχή. Κατεβαίνουν στο Μπρότι, βρίσκουν 2 ζώα, τα παίρνουν μαζί τους. Φορτώνουν κάτι πράγματα από τό χωριό οι πλιατσκατζήδες και γυρίζουν πίσω στον καταυλισμό τους να ξενυχτήσουν και να άρχίσουν την επομένη ήμέρα ανενόχλητοι αφού δέν βρήκαν καμμία αντίσταση.

Εγώ με την παρέα μου που παρακολουθούσαμε όλα αυτά σε μία στιγμή βλέπουμε να πέφτουν φωτοβολίδες μία στα Καγγέλια, μία στην Στραγγόπετρα και στις Κοπάνες Κυρασιδας. Αυτό ήταν σημάδι πως οι Γερμανοί είχαν καταλάβει όλα τα ύψωματα. Η θέση μας στην Άγία Σωτήρα δέν ήταν καλή. Οι Γερμανοί έπρεπε να περάσουν από εκεί διότι ήταν διακριτικό σημείο. Νύχτωσε, ήσυχα τα πάντα, ούτε κοπάδι πρόβατα να βόσκει, ούτε σκύλος να γαυγίζει. Φεύγουμε, κατεβαίνουμε στα Πριόνια και εκεί δέν είμασταν σε ασφάλεια. Φεύγουμε όλοι την νύκτα, ούτε τσιγάρο να ανάψουμε να μην δώσουμε στόχο, και πηγαίναμε προς την θέση Παρλέκι — Λάκο μέσα στις μεγάλες φτέρες. Τό πρωί στην ανατολή του ήλιου 14 'Ιουλίου ξεκινούν οι Γερμανοί

απ' όλα τα σημεία με πολυβολισμούς και τούφεκια. Εμείς ούτε άνάσα να πάρουμε διότι περνούσαν δίπλα μας οι Γερμανοί. Άκούγαμε να βελάζουν και να μουγκρίζουν ζώα καθώς τα μάζευαν ανά χιλιάδες οι Γερμανοί.

Στό χωριό οι Γερμανοί μπήκαν ή ώρα 10 πρωί 14 'Ιουλίου 1944. Μη βρίσκοντας κανέναν άρχισαν να καίνε τό χωριό με εμπριστικές χειροβομβίδες σπίτι σε σπίτι ως και την εκκλησία τον Άγιο Νικόλαο.

Φεύγοντας προς Άγιο Νικόλαον Προβελίον ντί Μέτσοβο από δρόμο στην θέση «Λάκο» ακότωσαν τον Γεώργιον Μπασδέκη 74 ετών, τον Απόστολον Σδούκαν 70 ετών και εις τό ύψωμα Πιστίτσα άπέναντι από τον Άγιο Νικόλαο Περιβολίου τον αδελφό μου Παναγιώτη Σιαφαιρικά 17 ετών. Πήραν όμήρους τον πατέρα μου Αθανάσιον Σιαφαιρικά, τον αδελφό μου Νικόλαον Σιαφαιρικά, τον Στέρβιο Μπαλοδήμο, Τάκη Μπένη, Κορνέλλη Τρικαλιώτη, Γιάννη Καλιαρδό, Γούλη Μέμου και άλλους. Μερικοί φύγανε και πολλούς τους πήγαν στην Θεσσαλονίκη στο στρατόπεδο Παύλου Μελά. Μαζί με τον αδερφό μου σκότωσαν 7 μεγάλα ζώα δικά μας, 2 του Γούλη Μπένη και από άλλους χωριανούς.

Φεύγοντας οι Γερμανοί, νυρίσαμε στο καμένο χωριό μας και θρηνούσαμε ο καθένας την συμφορά του.

Άμέσως ο καθένας όρχισε να κτίζη ή να διορθώνη τό καμένο να βάλη την εικονένειά του.

Οι κτηνοτρόφοι ως τό φθινόπωρο τρένανε στα νύρω χωριά για να θρούν τα πρόβάτα τους τα όποια είχαν σκορπισθεί.

Αυτά με τους Γερμανούς, άς τα μάθουν όσοι δέν τα ξέρουν.

ΤΑΚΗΣ ΑΘΑΝ. ΣΙΑΦΑΡΙΚΑΣ
Τυρέμπορος